

Activiteitenverslag

2020 - 2021

Wat een jaar!

VBS viert 100-jarig bestaan en corona houdt onze leden en het onderwijs nog steeds bezig

VBS bestaat 100 jaar

Nadat in 1917 de vrijheid van onderwijs in de Grondwet was vastgelegd, zag je dat de zuilen zich op het gebied van onderwijs gingen verenigen. Een groep ouders die het onderwijs meer pedagogisch benaderde voelde zich hierdoor in het gedrang komen. Om sterk te staan én om elkaar te helpen, verenigden zij zich in 1921 in VBS. Bij de oprichting van de vereniging werden als doelen van de vereniging genoemd: "onderlinge steun en voorlichting ter bevordering van het onderwijs en de school, het verspreiden van geschriften over onderwijs, het houden van besprekingen en het indienen van verzoekschriften". Honderd jaar later zijn deze doelen nog steeds terug te vinden in de huidige drie pijlers van VBS, te weten: belangenbehartiger, helpdesk/ledenservice en verbinder. Mooi om te zien dat VBS al 100 jaar voor hetzelfde staat, maar tegelijk met haar tijd is meegegaan.

Waterput slaan op Montessorischool Aan de Basis

Achtergrond lustrumthema pionieren in het onderwijs

In ons verenigingsblad werd in de jaren zestig, in een artikel over de oprichting van VBS, geschreven: 'De neutraal bijzondere scholen waren gering in aantal, nog 'ongeorganiseerd' en misschien daarom in het bezit van een zekere originaliteit en pioniersgeest'. Honderd jaar later is die originaliteit en pioniersgeest nog steeds kenmerkend voor onze leden. Het lustrumthema werd daarom 'pionieren in het onderwijs'. VBS-voorzitter Artho Jansen zei hierover in een gesprek met VBS-directeur Edward Moolenburgh in De VBS van maart 2021: 'Pionieren is niet iets wat je 'even' doet. Het komt vanuit een visie die geworteld is. Je kijkt wat werkt en gaat vanuit daar verder. Een doorbraak kan jaren op zich laten wachten. Zo zie ik de scholen van onze leden ook. Veel van hen zijn ontstaan vanuit nieuwe ideeën en filosofieën betreffende het onderwijs, soms vanuit onvrede. Het stichten van een school en het ontwikkelen van onderwijs vraagt om pioniers. Onze leden zijn zich hier heel bewust van.'

We vieren het met leden

Gelet op het lustrumthema: Hoe kun je het 100-jarig bestaan van VBS beter vieren dan met onze leden, pioniers in het onderwijs? Op 31 mei 2021 vond de eerste activiteit, de VBS-Roadshow, plaats in het kader van ons lustrum. We startten in Veendaal bij Montessorischool Aan de Basis waar een waterput werd geslagen. Daarna reden we door naar twee scholen in Wageningen die in 2021 ook 100 jaar bestaan. Op de G.J. van den Brinkschool gaven we een communicatieworkshop voor ouders en medewerkers. We sloten af op de H.J. Piekschool met een online-theater vol herkenbare sketches over het bestaan van eenpitters, afgewisseld met tips en toelichtingen van VBS-medewerkers. Het verloop van de dag is volop gedeeld via onze sociale mediakanalen en er is een korte film gemaakt, te vinden op onze website. Op maandag 22 november 2021 vindt de slotmanifestatie plaats.

Corona houdt het onderwijs nog steeds bezig

Daalde het aantal besmettingen nog flink in de zomer van 2020, daarna steeg het weer enorm en moesten scholen zelfs weer hun deuren sluiten. Het vroeg om een andere benadering van onze kennis- en netwerkactiviteiten (waarover meer op de laatste pagina van dit verslag), maar ook de berichtgeving op onze website. De in het voorjaar van 2020 op onze website geplaatste corona-knop, met daarachter relevante informatie en antwoord op veel gestelde vragen over corona en onderwijs, en ervaringen van leden, bleef gehandhaafd. In het voorjaar van 2021 voegden we hier een NPO-knop aan toe, met het laatste nieuws over het Nationaal Programma Onderwijs, relevante documenten en onze eigen nieuwsgaring voor en van leden. Op onze sociale media deelden we protocollen, goede voorbeelden van onderwijs op afstand en ideeën van leden hoe NPO-gelden in te zetten. Uiteraard was de VBS Helpdesk ook iedere dag bereikbaar – sinds dit schooljaar zelfs via WhatsApp - voor een luisterend oor en om mee te denken over oplossingen.

Belangenbehartiger: samen staan we sterk

We trekken op met onze leden

We komen op voor de belangen van onze leden en trekken hierin samen op. Neem als voorbeeld het Nationaal Programma Onderwijs. We hebben hierover signalen bij onze leden opgehaald tijdens de netwerkbijeenkomsten, contactmomenten met de Helpdesk en door leden actief te benaderen. De signalen zijn meegenomen in een brief die VBS ter input heeft gegeven aan de Tweede Kamer, ten behoeve van een rondetafelgesprek over het NPO dat op 26 mei 2021 plaatsvond.

Thema's waar VBS haar geluid heeft laten horen

We zijn gesprekspartner van de Minister van onderwijs, medewerkers van het ministerie van onderwijs, Kamerleden, Onderwijsinspectie, Onderwijsraad en andere onderwijsorganisaties. We leveren inbreng voor Kamerdebatten en reageren op internetconsultaties. De highlights:

Internetconsultatie Advieskader Inspectie Nieuwe Scholen

- VBS bracht onder meer in dat in het advieskader voor nieuwe scholen er ontwikkelruimte voor scholen in oprichting moet zijn.

Advies Onderwijsraad extern toezicht

- VBS bracht onder meer de suggestie in om de toezichtsrol en stimulerende rol van de Inspectie organisatorisch te scheiden, om ongewenste onduidelijkheden te voorkomen.

Debat Tweede Kamer Wetsvoorstel verduidelijking burgerschapsopdracht

- VBS pleitte samen met andere profielorganisaties (met succes!) voor structurele ondersteuning en facilitering van leraren voor het burgerschapsonderwijs.

Rondetafelgesprek NPO

- Inbreng VBS, onder meer dat de voorkeur uitgaat naar structureel geld en dat meer vertrouwen in kennis en kunde van scholen voorop moet staan.

Internetconsultatie Wetsvoorstel Versterking medezeggenschap

- VBS bracht samen met andere profielorganisaties onder andere in dat het verlenen van instemmingsrecht voor de MR op hoofdlijnen van de begroting niet per definitie bijdraagt aan goed medezeggenschap, en ook negatief kan uitpakken voor de gewenste cultuur.

Vrijheid van onderwijs brengt verantwoordelijkheden met zich mee

Afgelopen jaar laaide het maatschappelijke debat over vrijheid en (kansen)gelijkheid binnen het onderwijs op. Door de jaren heen is gebleken dat deze rechten kunnen schuren. VBS staat pal achter de vrijheid van onderwijs, al moet de (kansen)gelijkheid binnen het onderwijs wel op orde zijn. Al 100 voeren wij intensief het gesprek met onze leden hoe om te gaan met de uitdagingen die hiermee gepaard gaan.

Manifest 'Geef ruimte aan scholen om vanuit diversiteit en eigenheid kwalitatief goed onderwijs te bieden'

Als de coronacrisis iets heeft bewezen, is dat scholen vanuit ruimte en vertrouwen, in diversiteit en verbinding, tot goede oplossingen kunnen komen voor leerlingen en betrokkenen. Het leidde in het najaar van 2020 tot het manifest 'Geef ruimte aan scholen om vanuit diversiteit en eigenheid kwalitatief goed onderwijs te bieden', gepubliceerd door VBS en andere profielorganisaties. Deze drie thema's stonden daarin centraal: i. het werken aan onderwijskwaliteit vanuit een pedagogisch perspectief, ii. het maken van een lerarenagenda met aandacht voor de pedagogische ruimte en iii. het ruimte geven aan scholen om de beweging naar inclusief onderwijs vorm te geven.

Ledenservice en helpdesk: leden weten ons te vinden

Aantal vragen neemt toe

In het schooljaar 2020-2021 zijn er 1045 vragen door leden aan De VBS Helpdesk gesteld. Ons doel is dat steeds meer leden de weg naar de Helpdesk weten te vinden. Hier is in onze media ook specifiek op ingezet. Zo hebben we in een nieuwe, verfrissende folder nog eens helder uiteen gezet wat de Helpdesk voor onze leden kan betekenen. We zien dat het effect heeft. Inmiddels weet een groot deel, zo'n 70 procent van de leden, de Helpdesk te vinden.

Meest gestelde vragen

Het zal je niet verbazen dat er bij de Helpdesk afgelopen schooljaar veel vragen zijn gesteld over onderwijs en corona, alsook het NPO. Denk aan: Welke zorgplicht heeft een schoolbestuur als werkgever naar zijn werknemers? Hoe invulling te geven aan de rol van medezeggenschap in tijden van corona? Wordt vervanging van werknemers die door corona uit voorzorg thuisblijven vergoed door het Vervangingsfonds? Andere veel gestelde vragen waren:

1. Welke beloning en cao zijn passend voor een (directeur-) bestuurder?
2. Arbeidsovereenkomst met NPO-geld: waarop letten
3. Aanstellen en afscheid nemen van zij-instromers conform de CAO po, hoe werkt dat?
4. Wat zijn de voorwaarden voor ontslag op eigen verzoek?
5. Tijdelijke dienstverbanden: hoeveel mag je er aangaan?

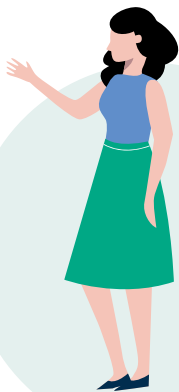
Intensievere samenwerking met partners ten behoeve van ledenondersteuning

VBS ondersteunt scholen op het gebied van bestuur en toezicht, financiën, medezeggenschap (MR), communicatie, personeelsbeleid (HRM), onderwijsrecht en andere juridische problematiek, privacy, IKC-vorming en de stichting en instandhouding van scholen. Waar nodig werkt de Helpdesk samen met onderwijsspecialisten uit het veld, onze partners. Deze samenwerking is geïntensiveerd: een aantal partners hebben kennissessies verzorgd en ook input gegeven voor content in onze media.

Deze VBS-leden openen in 2020 hun schooldeuren

In augustus 2020 openen Vrijeschool De Zeeridder in Bergen op Zoom en Klein Rotterdam (van Stichting Groos) in Rotterdam Zevenkamp hun schooldeuren. In oktober volgde ExpeditieWijz in Hengelo. Om schoolstichters te ondersteunen heeft VBS de website schoolstarterskit.nl opgericht. Deze website is begin 2021 geactualiseerd met het oog op de wet 'Meer ruimte voor nieuwe scholen' die in werking trad. Augustus 2021 opent onder meer basisschool de Nieuwe Linde in Oisterwijk haar deuren. Voor welke bestuursmodel zij heeft gekozen en hoe zij de PR en het werven van leerkrachten heeft opgepakt, kon je lezen in onze nieuwsbrief en De VBS.

Zoek je informatie of concrete antwoorden?

Nienke van de
VBS Helpdesk

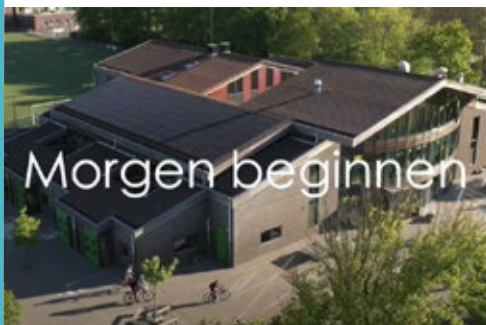

Hanne Lint en Tamar Chevardès van De Zeeridder

Verbinder: live én online

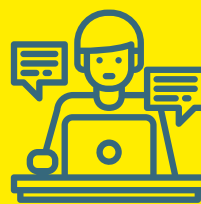
Ted Talk, film en succesverhaal ter inspiratie tijdens online ALV VBS

Tijdens de online ALV van VBS op 16 november 2020 deelden drie leden hun verhaal, ter inspiratie, herkenning en verbinding. Philip de Vries, conrector onderwijs van het Veurs Lyceum, gaf een Ted Talk over het hooghouden van de teamspirit en voorkomen van leerachterstand. Directeur van de Berste Westlandse Montessorischool Monster, Maaike Kramer, liet de film 'Morgen beginnen' zien over ontwerpend en onderzoekend leren. Tot slot vertelde bestuurder Renate van Dijk van Stichting Verderwijs over de succesvolle inzet van preventieve jeugdzorg.

Online kennissessies vaste prik op VBS-agenda

De VBS Startbijeenkomst po is al jaren een vertrouwd begin van het schooljaar voor onze leden. Door corona konden we in september 2020 deze bijeenkomst niet live organiseren dus gingen we online. In een nieuw jasje, maar nog altijd met het oog op verbinding en kennisdeling. De thema's van de startbijeenkomst werden omgezet in drie online kennissessies. Deze waren zo snel volgeboekt, dat ze in november 2020 opnieuw plaatsvonden en in het voorjaar ook met nieuwe thema's. De flexibiliteit en tijdsbesparing die het opdoen van kennis vanachter je eigen bureau met zich meebrengt, heeft zich vertaald in heel veel aanmeldingen. Daarom zijn de online kennissessies nu vaste prik op de agenda!

Diverse thema's, meerdere doelgroepen

Voor startende directeuren of ervaren besturen, werkzaam in het po, vo of so: dit waren de kennis- en netwerksessies die VBS afgelopen jaar online organiseerde:

- **Bekostiging po / Bekostiging (v)so**
Zicht op de gevolgen van de nieuwe bekostigings-systematiek po voor de meerjarenbegroting.
- **Relatie bestuur & toezicht po**
Over de rol van het bestuur en interne toezicht, en verhouding tussen bestuur en de directie.
- **Corona en crisiscommunicatie**
Tips waarop te letten bij communicatie ten tijde van corona.
- **Ontslag in het onderwijs, waar moet ik op letten**
De wetten en spelregels die gelden in een ontslag-procedure in het onderwijs uiteen gezet.
- **Van directeur naar directeur-bestuurder in het po**
Hoe je de stap van directeur naar directeur-bestuurder voorbereidt en aanpakt.
- **Oriëntatie samenwerking kleine schoolbesturen po**
Hoe je in korte tijd en op gestructureerde wijze kunt komen tot een eerste analyse.

VBS-netwerkbijeenkomsten: prettig om in coronatijd te kunnen sparren met elkaar

Met en voor onze leden organiseren we al jaren diverse netwerkbijeenkomsten: directienetwerk po, de netwerken voor P&O'ers in het po en vo, regionetwerk Noord Nederland po en netwerk (v)so en sbo. Afgelopen jaar was dat live of online. Tijdens deze interactieve bijeenkomsten gingen de deelnemers met elkaar of met een gastspreker in gesprek over onderwerpen die zij zelf naar voren brachten. Het doel: ervaringen, tips en informatie uitwisselen met collega's. Thema's die ter sprake kwamen waren onder meer loopbaanmobiliteit, de wens om bij elkaar te auditeren, de balans in governance, de nieuwe cao po en privacy in tijden van corona.

Het VBS-Activiteitenverslag 2020-2021 maakt samen met het financieel jaarverslag 2020 onderdeel uit van de stukken voor de ALV op 22 november 2021.